

انتشارات مجمع عرفان

سفینه عرفان

مطالعاتی در اصول معتقدات و آثار مبارکه بهائی

دفتر دوازدهم



'Asr-i-Jadid Publisher
Darmstadt, Germany

۱۶۶ بدیع - ۱۳۸۸ شمسی - ۲۰۰۹ میلادی

مجمع عرفان در سال ۱۹۹۳ میلادی با مساعدت صندوق یادبود حاج مهدی ارجمند تأسیس گردیده و هدف آن تشویق و ترویج مطالعه و تحقیق در آثار مقدسه و نیز اصول معتقدات امر بهائی است. دوره‌های سالانه مجمع عرفان به زبان‌های فارسی و انگلیسی در مدرسه بهائی لوهلن در ایالت میشیگان، در مدرسه بهائی بوش در ایالت کالیفرنیا و در مرکز مطالعات بهائی در آکوتو (ایتالیا) و به زبان آلمانی در تامباخ (آلمان) تشکیل می‌شود. مقالاتی که در این دفتر درج شده در مجامع مذکور که به زبان فارسی برگزار شده ارائه گردیده است.

مطالب و عقاید مندرج در مقاله‌ها معرف آراء نویسندگان آنها است. نقل مطالب این مجموعه با ذکر مأخذ آزاد است. ■

نشانی مجمع عرفان:

`Irfán Colloquium
c/o Bahá'í National Center
1233 Central Street
Evanston, IL 60201-1611 USA
Phone: 1(847) 733-3501
Fax: 1(847) 733-3527
E-mail: contact@irfancoquium.org

صندوق یادبود حاج مهدی ارجمند

انتشارات مجمع عرفان

سفینه عرفان

دفتر دوازدهم

۱۶۶ بدیع - ۱۳۸۸ شمسی - ۲۰۰۹ میلادی

مندرجات

۳	تأثیر تفکر در آثار مبارکه
۵	پیشگفتار

ثالی عرفان

۱۲	از آثار قلم اعلی
۲۱	از مکاتیب حضرت عبدالبهاء

گلچین عرفان

۲۶	محمد افنان	مختصری در باره لوح رحمت
	علاءالدین	سخنی در باره لوح قناع
۴۴	قدس جورابچی	مقام الوهیت و عبودیت مظهر ظهور
۷۲	فاروق ایزدی نیا	کیفیت تقریر و تحریر کتاب مفاوضات
۹۱	شاپور راسخ	جایگاه فلسفه در دیانت بهائی
۱۰۳	شاپور راسخ	آفتاب عرفانی در آسمان عقلانی
۱۲۸	فریدالدین رادمهر	ادراکات عالم انسانی در پرتو مفاوضات عبدالبهاء
۱۹۰	ناصر نیلی	تبیین رموز مندرج در "کتاب مقدس"
۲۱۰	فاروق ایزدی نیا	تبیین بشارات در کلام مرکز میثاق ربّ البینات
۲۳۹	فاروق ایزدی نیا	موضوع "جرم، مجرم، و مجازات" در کتاب مفاوضات
	علاءالدین	صفیر سیمرخ
۲۶۷	قدس جورابچی	نگاهی به زندگی لورا دریفوس - بارنی
۲۸۰	فریدالدین رادمهر	هیپولیت دری فوس: بزرگمردی از مبشرین میثاق
۳۰۲	منا خادمی	
۳۴۰	شاپور راسخ	

رشحات عرفان

- ۳۶۳ مقام و اختیارات و روابط متقابل ولی امرالله و بیت العدل اعظم
۳۷۲ نظری به دامنه خدمات بیت العدل اعظم الهی علی نخجوانی
۳۹۲ ترویج و توسعه مطالعات بهائی
۳۹۵ دیانت اسلام - مذهب شیعه - امر بهائی محمد افنان

شاخسار عرفان

- فهرست مقالات مربوط به اصول معتقدات و آثار مبارکه بهائی
در مجلدات مجموعه "دانش و بینش"
۴۰۱ سیامک صهبا

گلستان عرفان

- (پیام‌های محبت‌آمیزی که دوستان و دوستانان مجمع عرفان سروده و لطف کرده‌اند.)
۴۰۳ شاپور راسخ به یاد آکوتو
۴۰۴ کمالی سلسبیل معرفت

ضمائم

- ۴۰۵ کتاب‌شناسی و راهنمای عنوان‌های اختصاری
۴۱۲ فهرست مقالات سفینه عرفان - دفتر اول تا دفتر یازدهم
۴۲۲ انتشارات مجمع عرفان
۴۲۳ فاروق ایزدی نیا غلطنامه دفتر یازدهم سفینه عرفان (چاپ اول)

قلم قدم میفرماید

ناله و حنینم را نمیشنوید یا میشنوید و ادراک نمینمائید؟ اگر قادر بر طیران در هواهای خوش معانی نیستید در هوای الفاظ طیران نمائید. اگر آیات بدیعۀ عربیۀ این ظهور را ادراک نمیکنید در بیان فارسی که از قبل نازل فرمودم و کلمات فارسیه که در این ظهور نازل شده تفکر نمائید لکی تجدوا الی الحق سبیلا ... هر نفسیکه یکساعت خود را لوجه الله از حجابات و اشارات مقدّس کند و در آنچه از ملکوت الهی به لسان عربی و پارسی نازل شده تفکر نماید تالله یقطع عن العالمین و ینوح لهذا المظلوم المسجون الغریب ... بدان ای سائل که کلمۀ الهیۀ جامع کلّ معانی بوده یعنی جمیع معانی و اسرار الهی در آن مستور، طوبی لمن بلغها و اخرج اللئالی المکنونة فیها. اشراق کلمۀ الهیۀ را بمثل اشراق شمس ملاحظه کن. همان قسم که شمس بعد از طلوع بر کلّ اشراق مینماید همان قسم شمس کلمه که از افق مشیت ربّانیۀ اشراق فرمود بر کلّ تجلّی میفرماید. استغفر الله من هذا التّشبیه، چه که شمس ظاهره مستمدّ از کلمۀ جامعۀ بوده، فکر لتعرف، و لکن اشراق شمس ظاهره ببصر ظاهر ادراک میشود و اشراق شمس کلمه بباطن.

حضرت بهاءالله، مجموعه اقتدارات صص ۸۲ تا ۸۴

پیشگفتار

«حمد ساحت اقدس حضرت مقصودی را لایق و سزااست که عالم امکان را به نور عرفان مزین فرموده»*

به فرموده حضرت عبدالبهاء "ترویج علم و عرفان فرض و واجب بر هر یک از یاران است".** تشکیل جلسات مجمع عرفان و انتشار مجموعه‌های «سفینه عرفان» کوشش‌هایی در سبیل اجرای این وظیفه روحانی است. این کوشش‌ها از پانزده سال پیش آغاز شده و همه ساله ادامه داشته است. تاکنون هشتاد و شش بار جلسات مجمع عرفان در اروپا و امریکا برگزار گردیده و بیست و پنج جلد مجموعه‌های مقالات تحقیقی به زبان‌های فارسی و انگلیسی و آلمانی منتشر شده است. افزون بر آن انتشارات مجمع عرفان تاکنون شامل متجاوز از نود دفترچه محتوی خلاصه مطالعات و پژوهش‌هایی که توسط محققان در مجامع عرفان ارائه گردیده و پانزده دفتر متضمن راهنماهای مطالعه آثار مبارکه و برخی تحقیقات تفصیلی به زبان‌های مذکور است. **سفینه عرفان** به نشر مقالات تحقیقی در مضامین و حقایق مندرج در آثار مبارکه بهائی و نصوص ادیان دیگر و پژوهش در اصول معتقدات امر بهائی و انطباق آنها با مسائل و مشکلات کنونی جامعه بشری و بررسی نحله‌های دینی و مکاتب فکری و فلسفی از دیدگاه دیانت بهائی اختصاص دارد.

در این دفتر در بخش **لثالی عرفان** منتخبی از آثار قلم اعلیٰ و مکاتیب حضرت عبدالبهاء که پیش از این طبع و نشر نشده و از مرکز جهانی بهائی برای انتشار در سفینه عرفان ارسال شده است درج گردیده. لوح مبارک "رحمت منبسطه و رحمت محدوده" که در دفتر یازدهم درج شده بود و متأسفانه دارای برخی اشتباهات تایپی بود در صدر این بخش با تصحیحات لازم تجدید طبع شده است.

در بخش لثالی عرفان در دفاتر سفینه عرفان تا کنون متجاوز از یکصد لوح از الواح مبارکه برای نخستین بار منتشر شده است.

نظر به اهمیت و تازگی موضوع لوح "رحمت منبسطه و رحمت محدوده" بخش **گلچین عرفان** با بررسی مضامین لوح مزبور و شرحی در باره مفهوم اصطلاح رحمت در ادبیات و معتقدات دینی آغاز شده است. این لوح متضمن بیانی بدیع در باره رابطه انسان با حقایق وجود و کیفیت حیات انسانی است.

متن کامل و معتبر "الواح شعرات" نخستین بار در سال ۱۹۹۱ در جلد سوم «لثالی الحکمة» منتشر شده و از آثار قلم اعلیٰ است. شعرات در لغت به معنای زلف و گیسو است. مقاله "مروری بر الواح شعرات" علاوه بر معرفی مضامین الواح مزبور، معانی و مفاهیم و مشخصات ادبی اصطلاحاتی را که در این الواح آمده در بر دارد.

پس از نزول کتاب بدیع لوح قناع دومین اثری است که در پاسخ به اعتراضات معاندین از قلم اعلیٰ صادر شده. مخاطب این لوح حاج محمد کریم خان کرمانی است. مقاله تفصیلی "سخنی در باره لوح قناع" علاوه بر شرح مطالب و مضامین لوح مزبور شامل سابقه تاریخی و نیز یادداشتهای دقیق در شرح اصطلاحات و معرفی منابع و مآخذ مندرجات آن لوح است.

"مقام الوهیت و عبودیت مظهر ظهور" از مباحث اصولی و مهم معارف و معتقدات بهائی است که غالباً در اثر عدم توجه به تفاوت این دو مقام و نحوه ارتباطشان با یکدیگر سبب اعتراضات و شبهات مخالفین امر بهائی می شود. در این مقاله مقامات مظهر ظهور الهی با استناد به نصوص مبارکه به نحوی روشن شرح داده شده است.

از سال ۲۰۰۸م به مناسبت بزرگداشت یکصدمین سال انتشار کتاب مفاوضات حضرت عبدالبهاء ارائه مقالات تحقیقی در مورد مباحث و مفاهیم و مسائل مندرج در کتاب مزبور در برنامه جلسات مجمع عرفان قرار گرفت و در همان سال متجاوز از سی و پنج پژوهش در مباحث مزبور در جلسات مجمع عرفان ارائه گردید و بیش از سی پژوهش دیگر در این زمینه در برنامه‌های سال ۲۰۰۹م قرار

گرفته است. مقالات تحقیقی این پژوهش‌ها به تدریج در انتشارات مجمع عرفان منتشر می‌گردد. در این دفتر تعدادی از مقالات مزبور در بخش **گلچین عرفان** درج شده است. برخی از این مقالات مربوط به زمینه و سوابق تاریخی کتاب مفاوضات می‌شود که عبارتند از "کیفیت تقریر و تحریر کتاب مفاوضات" و "نگاهی به زندگی لورا دریفوس بارنی". بعضی دیگر از مقالات مزبور پژوهش‌هایی در مورد مباحث مندرج در مفاوضات است. مقاله "آفتاب عرفانی در آسمان عقلانی" به نکاتی می‌پردازد که با مباحث عرفانی در کتاب مفاوضات ارتباط دارد و با روش عقلانی بیان شده است، مانند وحدت وجود و عقل جزئی و عقل کلی و رابطه ظهوری و صدوری میان خالق و مخلوق. مبحث حدود و مشخصات ادراکات انسان در مقاله "ادراکات عالم انسانی در پرتو مفاوضات عبدالبهاء" ارائه شده است. دو بخش از کتاب مفاوضات به مطالب و بشارات عهد قدیم و عهد جدید در کتاب مقدس اختصاص دارد. بسیاری از تفاسیر و تفاسیلی که در این دو بخش ذکر شده در دو مقاله "تبیین رموز مندرج در کتاب مقدس" و "تبیین بشارات در کلام مرکز میثاق رب‌البینات" شرح و بررسی شده است. از جمله مباحث اجتماعی - حقوقی در مفاوضات مسئله نحوه مجازات مجرم است که از نظر حقوقی در مقاله "موضوع جرم و مجرم و مجازات در کتاب مفاوضات" مطرح شده است.

در آثار مبارکه بهائی از اصطلاحات و استعارات و مفاهیم و اشعار و امثله و حکایات عرفانی برای بیان حقایق روحانی و مطالب معنوی به فراوانی استفاده شده و برخی از عرفای بنام نام برده شده‌اند. آشنائی با عرفان ایرانی/اسلامی برای درک نکات و دقایق موجود و مکنون در آثار مبارکه حائز اهمیت و ضرورت خاص است. بدین لحاظ ارائه پژوهش‌های مربوط به پیشوایان عرفان ایرانی/اسلامی و آثارشان که در نصوص بهائی به تلویح یا به تصریح ذکر شده در مجمع عرفان ارائه می‌شود. در این دفتر مقاله "صفیر سیمرغ" شرحی در باره رساله سهروردی و اسطوره سیمرغ در ادبیات دینی/عرفانی است.

از سال گذشته در برنامه جلسات مجمع عرفان در اروپا سلسله سخنرانی‌هایی سالانه و طبع و نشر مقالات و رساله‌های تحقیقی به یادبود دکتر منوچهر سلمان‌پور

با مساعدت فرزندان آن پژوهشگر فقید آغاز گردید. نخستین سخنرانی را دانشمند گرامی جناب دکتر شاپور راسخ ایراد کردند. مقاله "جایگاه فلسفه در دیانت بهائی" متن سخنرانی مزبور است. این مقاله مقدمه و راهگشائی برای پژوهش در مباحث فلسفی از دیدگاه بهائی است و امید می‌رود که مُشَوِّق توسعه و ازدیاد مطالعات و تحقیقات فلسفی از دیدگاه امر بهائی گردد.

بخش **رشحات عرفان** با ترجمه مرقومه ۷ دسامبر ۱۹۶۹ بیت‌العدل اعظم مربوط به مقام و اختیارات و روابط متقابل ولی امرالله و بیت‌العدل اعظم آغاز می‌شود و این مبحث در مقاله جامع و مستند جناب علی نخجوانی تحت عنوان "نظری به دامنه خدمات بیت‌العدل اعظم" ادامه می‌یابد. در این دو اثر مقام و حدود صلاحیت و مسئولیت‌های بیت‌العدل اعظم به عنوان مرجع امر بهائی تشریح شده‌اند و به ابهامات و پرسش‌هایی که گاه‌به‌گاه در این زمینه مطرح می‌شود پاسخ داده شده است. سپس ترجمه مرقومه ۱۴ نوامبر ۲۰۰۵ بیت‌العدل اعظم مربوط به لزوم ترویج و توسعه مطالعات بهائی درج شده که از لحاظ اقدامات مجمع عرفان حائز اهمیت است، زیرا آنچه که هدف و مقصود بنیانی مجمع عرفان است مورد تأیید و تأکید معهد اعلیٰ قرار گرفته است. نظر به این که در بعضی از کتب و نشریات اصالت و حقانیت دیانت اسلام مورد تخطئه واقع شده است جناب دکتر محمد افنان در مقاله "دیانت اسلام - مذهب شیعه - و امر بهائی" معتقدات و دیدگاه دیانت بهائی را در باره اسلام و مذهب شیعه به اجمال توضیح داده‌اند.

بخش **شاخسار عرفان** مخصوص درج فهرست مقالات تحقیقی در باره اصول معتقدات و آثار مبارکه بهائی است که در سایر نشریات درج شده است. این فهرست‌ها برای مراجعه و استفاده محققان به تدریج در سفینه عرفان درج می‌شود. این بخش در این دفتر شامل فهرست آن‌گونه مقالات در نشریه "دانش و بینش" از انتشارات انجمن ادب و هنر (لندن) است. از دوستان دانش‌پژوه خواستاریم که در تهیه و تکمیل این فهرست‌ها یاری و همکاری فرمایند.

دوستان و دوستداران مجمع عرفان منظومه‌هایی در وصف مجمع عرفان و خاطراتی که از مجمع عرفان دارند سروده‌اند که به یادگار الطاف آن یاران مهربان در بخش **گلستان عرفان** درج شده است.

اقدامات مجمع عرفان توسط صندوق یادبود حاج مهدی ارجمند پایه‌گذاری شده و ادامه یافته و در سال گذشته نیز از مساعدت‌های مستمر صندوق پژوهشیاری به یادبود نادیا سعادت و کمک‌های اهدائی به یادبود نورالدین ممتازی و تبرّعات کریمانه دکتر ناصر و مهشید درخشان و مساعدت به یادبود دکتر منوچهر سلمان‌پور برخوردار بوده است. همکاری ارزشمند دانش‌پژوهان گرامی و دفتر امور احبّای ایرانی/آمریکائی محفل روحانی ملی بهائیان امریکا ادامه اقدامات مجمع عرفان را امکان‌پذیر ساخته و مایه کمال امتنان مجریان و خادمان مجمع عرفان است.

-
- *آیات الهی، ج ۲، ص ۹۵
 - **مجموعه آثار مبارکه در باره تربیت بهائی، ص ۳۸